

ПОКРАЈИНСКА СКУПШТИНСКА ОДЛУКА О ПОКРАЈИНСКОМ ЗАШТИТНИКУ ГРАЂАНА- ОМБУДСМАНУ

("Сл. лист АП Војводине", бр. 37/2014, 40/2014 - испр. и 54/2014)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Покрајинском скупштинском одлуком о Покрајинском заштитнику грађана-омбудсману (у даљем тексту: Одлука) установљава се независан и самосталан орган Покрајински заштитник грађана - омбудсман, уређују се надлежности, поступак рада овог органа, поступак избора и престанка функције покрајинског заштитника грађана - омбудсмана и заменика покрајинског заштитника грађана - омбудсмана и њихова овлашћења.

Члан 2

Све граматички родно опредељене речи у овој одлуци означавају и односе се једнако на мушки и женски род.

Члан 3

Покрајински заштитник грађана - омбудсман (у даљем тексту: Омбудсман) је независан и самосталан орган АП Војводине који штити права грађана и врши надзор над радом покрајинских органа управе, јавних предузећа и установа које врше управна и јавна овлашћења, а чији је оснивач АП Војводина (у даљем тексту: органи управе), у вези са њиховим поступањем у извршавању одлука и других правних аката АП Војводине.

Омбудсман штити права грађана посебно од повреда учињених незаконитим, нецелисходним и неефикасним поступањем органа управе.

Омбудсман штити права грађана од повреда учињених незаконитим, нецелисходним и неефикасним поступањем органа градске и општинске управе у вршењу послова које им је АП Војводина поверила из своје изворне надлежности.

Члан 4

Омбудсман је независан и самосталан у обављању послова утврђених овом одлуком и нико нема право да утиче на његов рад и поступање.

Омбудсман се стара о заштити и унапређењу људских и мањинских права.

Омбудсман поступа у складу са Уставом, потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права, законом и подзаконским општим актима.

Основни принципи деловања омбудсмана су законитост, непристрасност, независност и правичност.

Члан 5

Седиште Омбудсмана је у Новом Саду.

II ИЗБОР И ПРЕСТАНАК ФУНКЦИЈЕ

Члан 6

Функцију Покрајинског заштитника грађана - омбудсмана обављају покрајински заштитник грађана - омбудсман (у даљем тексту омбудсман) и заменици покрајинског заштитника грађана - омбудсмана (у даљем тексту заменици омбудсмана).

Омбудсман, односно заменик омбудсмана не може да обавља ниједну другу јавну или професионалну дужност, бити члан политичке организације, нити да се бави другим послом који би могао утицати на његову самосталност и независност.

Изузетно, омбудсман, односно заменик омбудсмана може да се бави научно-истраживачким радом, образовном или уметничком делатношћу и објављивањем ауторских дела.

Даном ступања на дужност омбудсмана, односно заменика омбудсмана, престају све његове професионалне и друге функције, односно дужности или послови које је до тада обављао ако су супротни одредбама ове одлуке, као и чланство у политичким организацијама.

Члан 7

Омбудсмана бира и разрешава Скупштина Аутономне покрајине Војводине (у даљем тексту: Скупштина) двотрећинском већином гласова од укупног броја посланика.

Кандидата за омбудсмана може предложити најмање 30 посланика или скупштински одбор надлежан за питања организације и рада управе (у даљем тексту: Одбор).

Омбудсман се бира на време од шест година и исто лице може бити највише два пута узастопно бирано на ову функцију.

Поступак за избор омбудсмана започиње најкасније два месеца пре истека мандата претходног омбудсмана.

Омбудсман за свој рад одговара Скупштини.

Члан 8

Омбудсман има четири заменика од којих се по један бира за области: права националних мањина, права детета и равноправност полова.

Приликом избора заменика водиће се рачуна о равномерној заступљености оба пола и припадника националних мањина.

Заменике омбудсмана бира Скупштина већином гласова од укупног броја посланика, на предлог омбудсмана.

Заменици омбудсмана бирају се на време од шест година и исто лице може највише два пута узастопно бити бирано на ову функцију.

Заменици омбудсмана за свој рад одговарају омбудсману и Скупштини.

Члан 9

За омбудсмана може бити изабран држављанин Републике Србије који испуњава следеће услове:

- 1) да је дипломирани правник,
- 2) да има најмање седам година искуства на правним пословима који су од значаја за обављање послова из надлежности Омбудсмана,
- 3) да није осуђиван за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци или за кажњиво дело које га чине неподобним за обављање послова у државном органу,
- 4) да поседује високе моралне и стручне квалитете,
- 5) да има запажено искуство у заштити права грађана.

Члан 10

За заменика омбудсмана може бити изабран држављанин Републике Србије који испуњава следеће услове:

- 1) да има високу стручну спрему,
- 2) да има најмање пет година искуства у области која је од значаја за обављање послова из надлежности Омбудсмана,
- 3) да није осуђиван за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци или за кажњиво дело које га чине неподобним за обављање послова у државном органу,
- 4) да поседује високе моралне и стручне квалитете,

5) да има запажено искуство у заштити права грађана.

Члан 11

Омбудсман и заменик омбудсмана пре ступања на дужност полажу заклетву пред Скупштином. Текст заклетве гласи: "Заклињем се да ћу своју дужност обављати савесно, одговорно, независно и непристрасно и да ћу свој труд усмерити на унапређење и заштиту људских права у складу са Уставом и законом."

Омбудсман и заменик дужни су да ступе на дужност у року од 30 дана од дана избора.

Ако омбудсман, односно заменик омбудсмана без оправданог разлога не ступи на дужност у року од 30 дана од дана полагања заклетве сматра се да није изабран, што Скупштина констатује на основу обавештења добијеног од Одбора. У том случају одмах се покрене поступак за избор новог омбудсмана, односно заменика омбудсмана.

Члан 12

Функција омбудсмана и заменика омбудсмана престаје у следећим случајевима:

- 1) истеком мандата, ако не буде поново изабран,
- 2) смрћу,
- 3) оставком,
- 4) губитком држављанства,
- 5) испуњењем услова за пензију у складу са законом,
- 6) наступањем трајне физичке или менталне неспособности за обављање функције,
- 7) разрешењем.

Разлог за престанак функције из става 1. овог члана констатује Одбор и о томе обавештава Скупштину.

У случају престанка функције омбудсмана и заменика омбудсмана из разлога наведених у ставу 1 тач. 1 - 6 овог члана, Скупштина без расправе доноси одлуку којом констатује да су се стекли услови за престанак функције.

Правне последице престанка функције наступају од дана доношења одлуке из става 3. овог члана.

Члан 13

Омбудсман, односно заменик омбудсмана може бити разрешен дужности пре истека времена на који је изабран у следећим случајевима:

- 1) ако нестручно и несавесно обавља своју функцију,
- 2) ако обавља другу јавну функцију или професионалну делатност, односно другу дужност или посао који би могао утицати на његову самосталност и независност, или ако поступа супротно закону којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција,
- 3) ако буде осуђен за кривично дело које га чини неподобним за обављање ове функције.

Омбудсман и заменик омбудсмана имају право да се на седници Скупштине на којој се одлучује о њиховом разрешењу обрате покрајинским посланицима.

Поступак за разрешење покреће се на иницијативу Одбора или једне трећине посланика, а за разрешење заменика омбудсмана и на иницијативу омбудсмана.

Одбор обавештава Скупштину о томе да ли постоје и који су разлози за разрешење.

Скупштина разрешава омбудсмана или заменика омбудсмана ако за разрешење гласа иста већина посланика која је потребна за избор омбудсмана, односно заменика омбудсмана.

Члан 14

Омбудсман одређује заменика који ће га замењивати у случају његове одсутности или спречености да обавља послове.

У случају престанка или разрешења омбудсмана, до избора новог, функцију омбудсмана обавља заменик омбудсмана кога је омбудсман одредио да га замењује у случају његове одсутности или спречености да обавља функцију.

Избор новог омбудсмана извршиће се најкасније у року од шест месеци од дана престанка функције ранијег омбудсмана.

III ОВЛАШЋЕЊА

Члан 15

Омбудсман је овлашћен да контролише поштовање људских права, законитост, целисходност, ефикасност и правилности у раду органа управе у вези са њиховим поступањем у извршавању одлука и других правних аката АП Војводине и да штити права грађана посебно од повреда учињених незаконитим, нецелисходним и неефикасним поступањем органа управе. Омбудсман штити права грађана и од повреда учињених незаконитим, нецелисходним и неефикасним поступањем органа градске и општинске управе у вршењу послова које им је АП Војводина поверила из своје изворне надлежности.

Члан 16

Омбудсман прати процесе доношења покрајинских прописа и измена и допуна важећих, у свим областима остваривања људских права.

Омбудсман има право предлагања покрајинских скупштинских одлука и других општих аката које доноси Скупштина из своје надлежности, нарочито ако сматра да до повреде права грађана долази због недостатка у прописима.

Омбудсман је овлашћен да у поступку припреме прописа Покрајинској влади и Скупштини даје мишљење и препоруке у вези са предлозима одлука, ако се њима уређују питања од значаја за заштиту права грађана.

Члан 17

Омбудсман континуирано надгледа и прати примену међународних уговора, стандарда и прописа из области људских права и на основу прикупљених информација предлаже мере за побољшање стања у области заштите и унапређења људских права.

Члан 18

Омбудсман спроводи истраживања како би стекао увид у стање људских права, идентификовао проблеме и формулисао препоруке у циљу остваривања, заштите и унапређења људских права.

Члан 19

Омбудсман је овлашћен да грађане информише о прописима и даје правне савете о могућностима остваривања њихових права, упућујући подносиоца притужбе на покретање одговарајућег правног поступка пред надлежним органима, ако је такав поступак предвиђен.

Члан 20

Омбудсман је овлашћен да јавно препоручи разрешење функционера који је одговоран за повреду права грађана, односно да иницира покретање поступка за утврђивања одговорности запосленог у органу управе који је непосредно одговоран за учињену повреду.

Ако нађе да у радњама функционера или запосленог у органу управе има елемената кривичног или другог кажњивог дела, Омбудсман је овлашћен да надлежном органу поднесе захтев, односно пријаву за покретање кривичног, прекршајног или другог одговарајућег поступка.

Члан 21

Омбудсман подноси Скупштини редован годишњи извештај у коме се наводе подаци о активностима у претходној години, подаци о уоченим недостацима у раду органа управе,

даје се општа оцена рада органа управе са становишта примене прописа, као и предлози за побољшање положаја грађана у односу на органе управе.

Извештај садржи податке о броју и структури притужби, уочене пропусте и препоруке за њихово отклањање, као и критике и похвале појединим органима управе и функционерима.

Извештај садржи посебне делове за области права националних мањина, права детета и права по основу равноправности полова. Посебне делове извештаја састављају заменици омбудсмана.

Извештај о раду се подноси најкасније до 31. марта за претходну годину и објављује на званичној интернет страници Покрајинског заштитника грађана-омбудсмана.

На захтев омбудсмана, Скупштина ће ставити на дневни ред извештај из става 1. овог члана и расправљати о њему.

Омбудсман може да учествује у расправи о извештају.

Члан 22

Омбудсман може да поднесе посебан извештај Скупштини ако оцени да то захтевају нарочито важни разлози или, ако Скупштина тражи такав извештај.

Посебан извештај се објављује на званичној интернет страници Покрајинског заштитника грађана-омбудсмана.

Члан 23

Омбудсман обавештава надлежне органе и ширу јавност о кршењу људских права и издаје саопштења о кршењу права грађана.

Члан 24

Омбудсман организује саветовања и кампање у области образовања о људским правима и питањима од значаја за остваривање људских права и учествује у њиховом раду.

Члан 25

Омбудсман је овлашћен да пред Уставним судом покрене поступак за оцену уставности и законитости закона, других прописа и општих аката.

Члан 26

Омбудсман има право да присуствује свим седницама Скупштине и скупштинских одбора и право да учествује у скупштинској расправи када се расправља о питањима из његове надлежности.

Члан 27

Омбудсман сарађује и размењује искуства са другим омбудсменима у земљи и иностранству и може да буде члан домаћих и међународних удружења омбудсмана.

Члан 28

Омбудсман сарађује са Заштитником грађана Републике Србије у обављању послова Националног механизма за превенцију тортуре и редовно посећује места где се налазе лица лишена слободе, ради превенције тортуре и других сурових нељудских или понижавајућих казни и поступака.

Члан 29

Заменик омбудсмана за права националних мањина штити права националних мањина и овлашћен је да контролише рад органа управе у областима остваривања и унапређења права националних мањина.

Заменик омбудсмана за права детета штити права детета и овлашћен је да контролише рад органа управе у областима остваривања и унапређења права детета.

Заменик омбудсмана за равноправност полова штити грађане по основу равноправности полова и овлашћен је да контролише рад органа управе у остваривању и унапређењу равноправности жена и мушкараца.

Овлашћења из чл. 15-28, односе се и на заменике омбудсмана, у оквирима њихове области рада.

Члан 30

Омбудсман обавља друге послове у складу са законом, одлукама и другим актима Скупштине.

IV ПОСТУПАК

Члан 31

Омбудсман покреће поступак по притужби грађана или по сопственој иницијативи на основу сазнања из других извора, када оцени да постоји или је постојала повреда права грађана од стране органа управе.

Под појмом грађанин, у смислу ове одлуке, подразумева се физичко лице које је домаћи држављанин, и свако физичко лице страни држављанин, као и свако домаће или страно правно лице о чијим правима и обавезама одлучују органи управе из члана 3. ове одлуке.

Омбудсману се могу у име физичког лица обратити и законски заступник, пуномоћник и овлашћено лице органа старатељства, а када се ради о повреди права правног лица,

лице овлашћено за заступање тог правног лица. У име и уз сагласност лица чије је право повређено, притужбу може поднети и организација која се бави заштитом људских права или друго лице.

Члан 32

Притужба се може поднети најкасније у року од једне године од извршене повреде права грађана, односно од последњег поступања, или пропуштања органа да поступи у вези са учињеном повредом права грађана.

Изузетно, омбудсман може да поступа по притужби и након истека овог рока у случају да процени да се ради о тежем облику кршења људских права.

Члан 33

Услов за покретање поступка је да је подносилац пре подношења притужбе покушао да заштити своја права у одговарајућем правном поступку и да су исцрпљена сва правна средства, односно да не постоји правно средство за отклањање повреде на коју подносилац указује.

У случају да није испуњен услов из става 1 овог члана Омбудсман ће упутити подносиоца притужбе на покретање одговарајућег правног поступка, ако је такав поступак предвиђен, и неће покренути поступак док не буду исцрпљена сва правна средства.

Изузетно, Омбудсман може да покрене поступак и ако подносилац није покушао да заштити своја права, односно и пре него што су исцрпљена сва правна средства, ако се притужба подноси због незаконитог рада, непоштовања начела и правила управног поступка, непоштовања правила етичког понашања и непримереног опхођења запослених према грађанима.

Члан 34

Омбудсман не поступа по анонимним притужбама.

Изузетно, ако сматра да у анонимној притужби има основа за поступање, Омбудсман може покренути поступак по сопственој иницијативи.

На захтев подносиоца притужбе, у нарочито оправданим случајевима, омбудсман може органу управе да не открије идентитет подносиоца притужбе.

Члан 35

Притужба се подноси у писменом облику, укључујући све начине електронске комуникације, без посебно утврђене форме и не подлеже плаћању таксе или накнаде.

Изузетно, притужба може да се изјави и усмено у записник.

Лица лишена слободe имају право да притужбу поднесу у запечаћеној коверти. Запослени у установама у којима се налазе лица лишена слободe представку лица лишеног слободe без отварања и задржавања и без одлагања, достављају Омбудсману.

Члан 36

Притужба садржи назив органа на чији се рад односи, опис повреде права, чињенице и доказе који поткрепљују притужбу, податке о томе која су правна средства искоришћена и податке о подносиоцу притужбе.

Члан 37

Омбудсман је дужан да поступи по свакој притужби изузев:

- 1) ако предмет на који се односи притужба не спада у надлежност Омбудсмана,
- 2) ако је притужба поднета након истека рока за подношење, а није испуњен услов из члана 32. став 2. ове одлуке,
- 3) ако је притужба поднета пре употребе свих расположивих правних средстава, а нису испуњени услови из члана 33. став 3. ове одлуке,
- 4) ако је притужба анонимна, а нису испуњени услови из члана 34. став 2 ове одлуке,
- 5) ако притужба не садржи потребне податке за поступање, а подносилац недостатке не отклони ни у накнадном року одређеном за допуну притужбе.

Када Омбудсман нађе да нема основа да поступа, обавестиће о томе подносиоца притужбе и образложити разлоге непоступања.

У случају да подносилац притужбе одустане од исте, поступак ће се обуставити. Изузетно, поступак ће се наставити ако се притужба подноси због незаконитог рада, непоштовања начела и правила управног поступка, непоштовања правила етичког понашања и непримереног опхођења запослених према грађанима.

Члан 38

О покретању и завршетку поступка Омбудсман обавештава подносиоца притужбе, као и орган управе на чији се рад притужба односи.

Члан 39

Орган управе обавезан је да одговори на све захтеве Омбудсмана и да му достави све тражене информације и списе у року који он одреди, а који не може бити краћи од 5 нити дужи од 15 дана.

Органи управе имају обавезу да сарађују са Омбудсманом и да му омогуће приступ просторијама и ставе на располагање све податке којима располажу, а који су од значаја

за поступак који води, односно за остварење циља његовог превентивног деловања, без обзира на степен њихове тајности, осим када је то у супротности са законом.

Омбудсман има право да обави разговор са сваким запосленим у органу управе када је то од значаја за поступак који води.

Омбудсман и заменици омбудсмана дужни су да и након престанка функције чувају као тајну податке до којих су дошли у вршењу функције.

Обавеза чувања тајне односи се и на запослене у Стручној служби Покрајинског заштитника грађана-омбудсмана.

Члан 40

Функционери и руководиоци у органима управе дужни су да приме омбудсмана на његов захтев најкасније у року од 8 дана од дана упућивања писменог захтева.

Члан 41

Ако орган управе против којег је поднета притужба сам отклони недостатке у току поступка, Омбудсман ће о томе обавестити подносиоца притужбе и обуставити поступак.

Члан 42

Након утврђивања свих релевантних чињеница и околности Омбудсман може обавестити подносиоца притужбе да је притужба неоснована или може утврдити да су постојале неправилности у раду органа управе.

Ако нађе да су постојале неправилности у раду органа управе, Омбудсман органу упућује мишљење.

Ако нађе да су постојале такве неправилности, односно последице неправилности које се могу отклонити, Омбудсман ће поред мишљења, органу упутити и препоруку о томе како да се неправилност, односно њене последице отклоне.

Орган управе је дужан да, најкасније у року од 15 дана од дана добијања мишљења или препоруке, обавести Омбудсмана о предузетим мерама.

Ако орган управе не поступи по препоруци, Омбудсман може о томе да обавести јавност, непосредно виши орган, Скупштину, Покрајинску владу односно општинско/градско веће.

Члан 43

Одредбе чл. 31 - 42 ове одлуке сходно се примењују и на поступак који Омбудсман покрене по сопственој иницијативи.

Члан 44

Поред права на покретање и вођење поступка, Омбудсман има право да посредовањем и давањем савета и мишљења о питањима из своје надлежности делује превентивно, у циљу унапређења рада органа управе и унапређења заштите људских права и слобода.

V СТРУЧНА СЛУЖБА И СРЕДСТВА ЗА РАД

Члан 45

Омбудсман образује стручну службу за обављање стручних и административно-техничких послова.

Стручном службом руководи директор службе.

Директора стручне службе поставља и разрешава омбудсман.

Омбудсман може одлучити да појединим стручним сарадницима повери одређена овлашћења која ће вршити у његово име.

На директора и запослене у стручној служби примењују се прописи о радним односима и платама у покрајинским органима.

Омбудсман доноси одлуке о заснивању и престанку радног односа запослених и остваривању права из радног односа.

Члан 46

Омбудсман има право на плату у висини плате покрајинског секретара, а заменици омбудсмана у висини плате заменика покрајинског секретара.

Члан 47

Омбудсман и заменици остварују права по основу рада, у складу са прописима о радним односима у покрајинским органима.

Члан 48

Омбудсман доноси пословник о раду и акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Стручној служби Покрајинског заштитника грађана омбудсмана.

Акт о унутрашњој организацији и систематизацији стручне службе доноси се уз претходно прибављено мишљење Одбора.

Члан 49

Средства за рад омбудсмана обезбеђују се у буџету АП Војводине.

Обим и структуру средстава предлаже омбудсман.

VI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 50

Након доношења ове одлуке омбудсман и заменици омбудсмана настављају са радом до истека рока на који су изабрани.

Поступци који до дана ступања на снагу ове одлуке нису окончани окончаће се по одредбама ове одлуке.

Омбудсман је дужан да у року од 30 дана од дана ступања на снагу ове одлуке усклади пословник о раду и акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних места.

Члан 51

Ступањем на снагу ове одлуке престаје да важи Покрајинска скупштинска одлука о Покрајинском омбудсману ("Сл. лист АПВ" број 23/02, 5/04, 16/05, 18/09-промена назива акта).

Члан 52

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине".